

Kumppanuusvanhemmaksi – kun lapsi syntyy kahden kodin lapseksi 2021-2024

Rahoituksen käyttötarkoitus

Kumppanuusvanhempien ja erityisesti kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevien tukemiseen sekä lapsen hyvinvoinnin ja oikeusturvan edistämiseen neuvonnalla, informaatiolla, valmennuksella, vertaistoiminnalla, ammatillisen työn kehittämisellä ja vaikuttamistyöllä.

Toiminnan toivotut vaikutukset (visio):

Lapsi on turvatummassa asemassa hyvin suunnitellun vanhemmuuden ansiosta. Vanhemmuuden onnistunut jakaminen tukee lapsen hyvinvointia, turvallista kasvua ja kehitystä. Yhteiskunta tunnistaa kumppanuusvanhemmuuden ja osaa tukea perheitä paremmin. Vanhemmuustoiveet voivat toteutua, toivottu lapsiluku voi täyttyä.

Termit

”Kumppanuusvanhemmuus” (co-parenting) = Kun vanhemmuutta jaetaan suunnitelmallisesti kahdessa kodissa lapsen syntymästä lähtien. ”Apilaperheissä” on useampia kuin kaksi vanhempaa.

Miksi tätä toimintaa tarvitaan?

- Kumppanuusvanhemmuus on aivan erityistä vanhemmuutta. Siihen liittyy erityisiä lapsen hyvinvoinnin ja oikeusturvan riskejä. Lapselle turvallinen kumppanuusvanhemmuus vaatii tietoisia neuvotteluita ja sopimuksia, joihin vanhemmat tarvitsevat tietoa, ideoita ja tukea. Kumppanuusvanhemmuuden yleistyessä aiempaa useammat vanhemmat ovat lähteneet järjestelyihin ilman riittävää valmistautumista.
- Perhesuhdekeskuksen asiakastyön perusteella on selvää, että vanhempien varhaiseen tukeen ja neuvontaan tulee panostaa vakavien ristiriitojen ja ongelmien ehkäisemiseksi.
- Kartoituksemme osoittaneet tuen tarpeet (tuki sopimusten tekemiseen, juridiset kysymykset, ristiriitatilanteet jne) ja eri tukimuotojen kysynnän. Uudet ilmiöt vaativat huomiota: kaksiapilaperheet lisääntyvät, perheet leviävät koko maahan, cis-heterot jne.
- Yhdistys tällä hetkellä ainoa asiantuntija ja hukomme avunpyytäjiin, koska kiinnostuneiden määrä on räjähtänyt (esim. Nelosen ohjelma innostanut. Yhteydenotot, osallistumiset, FB-ryhmän jäsenmäärä MONINKertaistuneet parissa vuodessa) ja tullut tutuksi myös cis-heterojen keskuudessa, joilla erityisen paljon tiedontarvetta. -> Tarvitaan myös muita asiantuntevia tahoja, jotka voivat tukea ennen kaikkea niitä kumppanuusvanhempia, jotka eivät kuulu sateenkaari-ihmisiin.
- Tarveselvitykset: jäsenkyselyt 2018+2020, kyselyt vanhemmille ja sitä suunnitteleville 2020, kyselyille pohjautuva opinnäytetyö, yhdistyksen neuvontatyön ja perhesuhdekeskuksen asiakastyön analyysit.

Tavoitekokonaisuus 1 – Vanhemmuuskumppaniksi.fi

Vanhemmuuskumppaniksi.fi -verkkopalvelun tavoitteet: Ihmiset tuntevat kumppanuusvanhemmuuden yhtenä tapana lapsiperheellistyä. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet löytävät toisensa, ja saavat tietoa ja valmiuksia kumppanuusvanhemmuuteen.

Kohderyhmä

1. Perheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset, joista 16 % harkitsee kumppanuusvanhemmuutta. Perheellistymisiässä olevia sateenkaari-ihmisiä noin 150 000.
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot, lukumäärää hankala arvioida, voimakkaassa kasvussa. Erityisen tuen tarpeessa.
3. Kaikki kumppanuusvanhempina jo toimivat (min. pari tuhatta), nopeassa kasvussa. Jäsenkyselyn vastaajista 8% kumppanuusvanhempia.
4. Media, päättäjät, tutkijat, palveluiden kehittäjät ja ammattilaiset

Toiminta ja tuotokset

Puolet kumppanuusvanhemmista tuntee toisensa ennestään, puolet etsiyty tässä mielessä tutustumaan. Luodaan vanhemmuuskumppaniksi.fi -verkkopalvelu, jossa kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet voivat jättää ilmoituksia ja tutustua toisiinsa. Palvelulle on valtavasti kysyntää, ulkomailla on vastaavia. Sen ensisijainen tavoite on kuitenkin varmistaa, että kumppanuusvanhemmuutta harkitsevilla on riittävästi valmiuksia ja tietoa. Nykyisissä (epävirallisissa) tutustumiskanavissa ei ole pohdittu turvallisuutta eikä tarjota tietoa. Kanavat ovat sateenkaarispesifejä.

- Verkkopalveluun kerätään kaikki hankkeen aikana tuotettava tieto (ks tavoite 5), tehtävät ja työkalut
- Tietoa tarjotaan myös ilmoitusten jättämisen ja vastaamisen yhteydessä erilaisten toiminnallisuuksien kautta
- Toteutetaan itsenäisenä Sateenkaariperheet ry:n sivustosta, jotta myös cisheterot voivat tuntea palvelun omakseen
- Linkitetään yhdistyksen palvelut ja hankkeen aikana kartoitetut ja kehitetyt yhteistyökumppaneiden kumppanuusvanhemmuusturvalliset palvelut
- Tekniikka palveluntuottajalta, mutta sisältö tuotetaan itse. Tekniset ratkaisut yksinkertaisia (päivitys onnistuu hankkeen jälkeenkin), mobiilikäyttöinen ja oma graafinen ilme.
- Kuvia, infografiikkaa ja videoita laajan tekstiaineiston lisäksi, sis esim sopimusten esimerkkipohjat jne
- Toimii tietopankkina, joka palvelee kaikkia asiasta kiinnostuneita.
- Järjestetään infotilaisuuksia eri kohderyhmille (ml maahanmuuttajat) kumppanuusvanhemmuudesta

Tulokset

Laadukas ja monipuolinen tieto kumppanuusvanhemmuudesta löytyy yhdestä paikasta. Kumppanuusvanhemmat löytävät toisiaan. Kumppanuusvanhemmiksi ryhtyvillä on paremmat tiedot ja valmiudet. Tavoitellut vaikutukset: Yhä useampi voi löytää oman tapansa lapsiperheellistyä ja toteuttaa lapsitoiveensa. Kumppanuusvanhempien lapset voivat hyvin turvallisessa ja harkitussa perhetilanteessa.

Mittarit

- Verkkosivuilla käyvien ja verkkopalvelun palveluiden käyttäjien määrät ja niiden kehitys

- Käyttäjäkyselyt: kokemukset palvelusta, informaatioisällöstä ja tutustumistoiminnosta
- Ennakovalmennuksen (ks tavoite 2) kyselyt: mitä tietoja perheellistymiseen ryhtyneet ovat sisäistäneet verkkopalvelusta jo ennen valmennusta

Kustannukset

- Verkkopalvelun teettäminen, ostopalvelut 13 000 euroa (vuonna 2022)
- Verkkopalvelun ja koko hankkeen graafisen ilmeen teettäminen 7 000 (vuonna 2022)
- infotilaisuudet – matkakulut 500/v

Tavoitekokonaisuus 2 – Ennakovalmennus

Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakovalmennus varmistaa riittävän tiedon, ennakkosuunnittelun ja vanhempien väliset sopimukset, ja siten ennalta ehkäisee kriisejä sekä turvaa syntyvän lapsen asemaa. Antaa vanhemmille valmiuksia ristiriitojen ratkaisemiseen ja lapsen edun pitämiseen perheen päätöksenteon keskiössä. Vanhemmat saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita liittyen perheellistymistapoihin, perhelainsäädäntöön, etuuksiin, perhedynamiikkaan, vähemmistöstressiin jne.

Kohderyhmä

1. Lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset, joista kyselymme mukaan 16 % harkitsee kumppanuusvanhemmuutta. Lapsiperheellistymisiässä olevia sateenkaari-ihmisiä on arviolta 150 000.
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot, lukumäärää hankala arvioida, joka tapauksessa voimakkaassa kasvussa. Erityisen tuen tarpeessa.

Toiminta ja tuotokset

- Kehitetään kumppanuusvanhempien ennakovalmennus (n.20ot), jonka kaikkien kumppanuusvanhemmuutta harkitsevien toivotaan tulevaisuudessa käyvän.
- Valmennuksen ajatuksena on tarjota välttämättömiä valmiuksia erityislaatuiseen vanhemmuuteen.
- Vaikka hankkeessa tuotetaan tietoa verkkopalveluun ja annetaan henkilökohtaista neuvontaa, ennakovalmennuksen on tarkoitus toimia tärkeimpänä keinona varmistaa suunnitelmallinen vanhemmuus.
- Kehitetään suosituksen, yhdistyksen 10 vuotta tarjoaman sateenkaariperheiden perhevalmennuksen (20ot) mallin mukaisesti.
- Kumppanuusvanhempien ennakovalmennus keskittyy suunnitelmallisen kumppanuusvanhemmuuden neuvotteluun vanhempien kesken. Valmennukseen osallistuu vain kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevia.
- Valmennuksen toteuttamista kokeillaan hankkeen aikana eri muodoissa. Helsingissä voidaan järjestää iltakurssina, muualla Suomessa voidaan kokeilla viikonloppukurssia, verkkokurssit voidaan järjestää joko kokonaan verkossa tai aloituspäivä + verkkokokoonotukset. Turussa/Tampereella voidaan kokeilla yhden päivän intensiivikurssia. Ennakovalmennus suunnitellaan järjestettävän vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kysyntä tulee määrittämään tarkan määrän.
- Ennakovalmennuksen asiasisältö on jotakuinkin tiedossa, mutta sen paketointia valmennuskurssin muotoon testataan, selvitetään keskeisimmät sisällöt, kehitetään oppimis- ja ryhmätehtäviä. Kehittämistyötä tehdään järjestelmällisen palautteen keruun pohjalta.

Tulokset

Kumppanuusvanhempien taidot neuvotella vanhemmuuden jakamisesta kehittyvät. Monipuolinen, laadukas ja valtakunnallisesti tavoitettava ennakkovalmennus tekee perheet tietoisiksi oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan ja antaa heille valmiuksia ja ymmärrystä perhe-elämään. Perheet voimaantuvat vanhemmuuden haasteissa ja byrokratiassa, jakavat vanhemmuutta onnistuneesti ja tukevat lastensa kasvua ja itsetuntoa. Perheet tulevat ohjatuiksi psykososiaalisen tuen piiriin, kun omat voimavarat eivät riitä.

Mittarit

- Erimuotoisista ennakkovalmennuksista kerättävä palaute
- Seurantatutkimus ainakin yhdelle valmennusryhmälle jonkin ajan jälkeen
- Valmennuksen osallistujamäärät

Kustannukset

- Leirikeskusmaksut 4000/v
- Tilavuokrat 500/v
- Ruokailukulut 1000/v
- Henkilöstön matkakulut 500/v

Tavoitekokonaisuus 3 – Henkilökohtainen neuvonta

Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville ja vanhempana toimiville tarjottava henkilökohtainen neuvonta tukee vanhempien välisten sopimusten työstämistä, ristiriitojen ennalta ehkäisyä ja pyrkii varmistamaan, että kumppanuusvanhemmuuteen ei ryhdytä ilman asiaan kuuluvaa harkintaa. Perheet ja perhettä suunnittelevat saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita liittyen perheellistymistapoihin, perhelainsäädäntöön, etuuksiin, perhedynamiikkaan, vähemmistöstressiin jne.

Kohderyhmä

1. Perheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset, joista 16 % harkitsee kumppanuusvanhemmuutta. Perheellistymisiässä olevia sateenkaari-ihmisiä noin 150 000.
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot, lukumäärää hankala arvioida, voimakkaassa kasvussa. Erityisen tuen tarpeessa.
3. Kumppanuusvanhempina toimivat, arviolta vähintään muutama tuhat, nopeassa kasvussa. Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn vastaajista 8% kumppanuusvanhempia.

Toiminta ja tuotokset

- Hankkeessa tuotettava kumppanuusvanhempien neuvontapalvelu on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Perheen ristiriitatilanteissa lyhytaikaista psykososiaalista tukea ja palveluohjausta tarjoaa perhesuhdekeskus-toiminta, jolle täytyy saada lisäresurssia tulevaisuudessa.
- Neuvontayhteydenotot pyydetään joko sateenkaariperheiden neuvontapalvelun kautta tai suoraan hankkeen työntekijöille.
- Neuvontaa tarjotaan puhelimen, sähköpostin ja verkkoyhteyksien välityksellä.
- Tarjotaan halukkaille yksittäistä, henkilökohtaista neuvontakäyntiä, jossa tulevia vanhempia fasilitoidaan käymään läpi tarvittavat suunnitelmat ja kirjoittamaan välttämättömät

sopimukset, ideaalisti jo ennen kuin lapsi on edes alullaan. (Olemassa olevassa sateenkaariperheiden neuvontapalvelussa ei tarjota henkilökohtaisia tapaamisia.)

- Ideaalisti vanhemmuutta suunnittelevat käyvät ennakkovalmennuksen yhdessä, jonka jälkeen voivat vielä hakeutua yksittäiselle, henkilökohtaiselle neuvontakäynnille, jossa voidaan käydä läpi yksittäisen perheen erityistä tilannetta ja vastata heidän kysymyksiinsä sopimuksista ja suunnitelmista.
- Perheet voivat olla yhteydessä neuvontapalveluun myös kaikissa muissa perhe-elämän vaiheissa
- Sisäinen koulutus ajankohtaisesta lainsäädännöstä, etuuksista ja palveluista varmistaa neuvontapalvelun laadun. Vastaavasti neuvontatyö syöttää vaikuttamistyöhön tietoa perheiden tarpeista sekä lainsäädännön ja palvelujärjestelmän puutteista.

Tulokset

Kumppanuusvanhemmiksi ryhtyvät tekevät tarvittavat keskinäiset sopimukset. Taidot neuvotella vanhemmuuden jakamisesta kehittyvät. Perheet saavat tietoa velvollisuuksistaan, oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan. Perheet voimaantuvat selviämään kumppanuusvanhemmuuden haasteista ja byrokratiasta, jakamaan vanhemmuutta onnistuneesti ja tukemaan lastensa kasvua ja itsetuntoa. Perheet tulevat ohjatuiksi psykososiaalisen tuen piiriin, kun omat voimavarat eivät riitä.

Mittarit

- Asiakasarviot neuvontapalvelusta kerätään hankkeen aikana
- Seurantakysely tehdään suostumuksen antaneille asiakkaille jonkin ajan jälkeen
- Neuvontapalvelun yhteydenottojen määrä ja sisältö tilastoidaan ja analysoidaan
- Fasilitoitujen sopimusten määrä tilastoidaan

Kustannukset

- ei muita kuin palkkakustannukset

Tavoitekokonaisuus 4 – Vertaistoiminta

Kumppanuusvanhemmuutta harkitsevat ja vanhempana toimivat saavat vertaistukea ja valmiuksia lapsen saamiseen liittyvään harkintaan ja suunnitteluun, vanhemmuuteen, vanhemmuuden jakamiseen, ristiriidoista selviämiseen ja arjessa jaksamiseen. Toiminnan toivottuina vaikutuksina vanhempien ristiriitatilanteiden riskit pienenevät, vähemmistöstressin vaikutukset lievenevät, vähemmistötaidot kehittyvät, tukiverkostot vahvistuvat ja syntyvien lasten hyvinvointi ja oikeusturva pidetään keskiössä.

Kohderyhmät

1. Lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset, joista 16 % harkitsee kumppanuusvanhemmuutta. Lapsiperheellistymisiässä olevia sateenkaari-ihmisiä on arviolta 150 000.
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot, lukumäärää hankala arvioida, joka tapauksessa voimakkaassa kasvussa. Erityisen tuen tarpeessa.
3. Kaikki kumppanuusvanhempina toimivat, arviolta vähintään muutama tuhat, nopeassa kasvussa. Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn vastaajista 8% kumppanuusvanhempia.

Toiminta ja tuotokset

Hankkeen aikana kokeillaan erilaisia vertaistuen muotoja vanhempina toimiville ja sitä harkitseville. Vertaistoiminnassa huomioidaan eri kohderyhmät, esimerkiksi miehet/naiset/muut ja etä/lähivanhemmat. Kiinnitetään huomiota myös cis-heteroihin, joilla on usein sateenkaari-ihmisiä vähemmän kokemuksia marginaaliasemasta, eikä yhtä kehittyneet vähemmistötaidot. Cis-heteronaiset toivovatkin kaikista eniten vertaistukea. Tapahtumia järjestetään sekä kasvokkain että verkossa. Valtakunnallisuuteen pyritään myös järjestämällä tapahtumia viikonloppuleireinä. Vapaaehtoisia koulutetaan ja käytetään kokemuskouluttajina ja vertaisvetäjinä.

Kokeillaan ainakin seuraavia toimintamuotoja:

- Luodaan Kumppanuusvanhemmuuden voimavarat -kurssi (työnimi): kumppanuusvanhemmat tunnistavat omia vahvuuksiaan, vahvistavat keskinäistä viestintäänsä ja luovat omia ristiriitojen ratkaisumalleja. Ammatillisesti ohjattu psykoedukatiivinen kurssi.
- Kumppanuusvanhemmuusillat yhdistävät informaatiota, kumppanien etsintää ja kokemuksenvaihtoa. Iltoja järjestetään verkossa ja suurimmissa kaupungeissa. Illoilla on eri teemoja.
- Kumppanuusvanhempien perheleirillä lapset ja vanhemmat pääsevät tutustumaan ja jakamaan kokemuksiaan. Perheleirin ohjelma tehdään tukemaan aktiivista kokemusten vaihtoa. Lapsille suunnattu toiminta toteutetaan pääasiassa leirien puitteissa.
- Kumppanien kanssa toteutetaan kokeiluja, esimerkiksi kahden kodin vanhemmuudesta ETKL:n kanssa ja perheellistymismahdollisuuksista MLL:n kanssa.

Tulokset

Erilaisissa kumppanuusvanhemmuustilanteissa ympäri Suomen elävillä perheillä on verkostoja ja valmiuksia kohdata perhe-elämän haasteita. Kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevat voivat vahvistaa ja motivoida toisiaan lasten edun mukaisessa ennakkopohdinnassa. Vanhemmat kokevat saaneensa tukea ja apua vertaistoiminnasta elämän vaikeina hetkinä, ja tunnistavat omia ja perheensä vahvuuksia. Perheiden hyvinvointi kasvaa, vanhemmuus vahvistuu ja rakkaussuhteiden hyvinvointi lisääntyy.

Mittarit

- Palaute kaikentyyppisistä vertaistoiminnoista, joita hankkeen aikana kokeillaan
- Seurantakysely vertaistoimintaan osallistuneilta noin puolen vuoden jälkeen
- Eri toimintamuotojen ja kohderyhmien kirjo
- Toiminnan valtakunnallisuus, verkkotoiminnan osallistumiset
- Tapahtumien ja osallistumisten lukumäärät

Kustannukset

- psykoedukaatioryhmän vetäjän palkkio ostopalvelut 2000/v
- tilavuokrat 1000/v
- Leirikeskuskulut 4000/v
- verkko-ohjelmistot 300/v
- ruokailukulut 2000/v
- vapaaehtoisten matkakulut 500/v

Tavoitekokonaisuus 5 – Tiedon tuottaminen

Hankkeen tuottama tieto edistää vanhemmuutta harkitsevien päätöksentekoa, vanhemmuuden jakamista kumppanuusvanhempien perheissä ja julkisten ja järjestöjen palveluiden kehittämistä, sekä lisää tietoa perheiden palvelutarpeista.

Kohderyhmä

1. Perheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset, joista 16 % harkitsee kumppanuusvanhemmuutta. Perheellistymisiässä olevia sateenkaari-ihmisiä noin 150 000.
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot, lukumäärää hankala arvioida, voimakkaassa kasvussa. Erityisen tuen tarpeessa.
3. Kaikki kumppanuusvanhempina jo toimivat (min. pari tuhatta), nopeassa kasvussa. Jäsenkyselyn vastaajista 8% kumppanuusvanhempia.
4. Media, päättäjät, tutkijat, palveluiden kehittäjät ja ammattilaiset

Toiminta ja tuotokset

Tuotettu tieto perustetaan tutkittuun tietoon, tehtäville kyselyille ja selvityksille, yhdistyksen 20 vuoden kokemukselle sekä hankkeen aikana tehtävälle asiakastyölle ja kokeiluille.

Kyselyt kohderyhmille:

- tarpeet kahta useammalle oikeudelliselle vanhemmalle
- kokemukset julkisista hedelmöityshoidoista
- lapsenhuoltolain uusien mahdollisuuksien (esim. sosiaalisen vanhemman tapaamisoikeus, oheishuoltajuudesta sopiminen) käyttöönotosta perheissä
- palvelutarvekartoitukset
- perheiden ristiriitatilanteiden kartoitus
- fokusryhmäkeskustelu apilaperheiden lapsille
- yhteistyö tutkijoiden kanssa (teemasta paljon tutkimusta vireillä)

Kaikki informaatio ja materiaali julkaistaan verkkopalvelussa (ks tavoite 1)

- opasmateriaalit kumppanuusvanhemmuudesta
- sopimusohjat
- suunnittelutyökalut
- vanhempien väliseen keskusteluun kannustavat tehtävät
- materiaali julkaistaan verkko- ja paperioppaina, infografiikoina, videoina

Ammattilaisille tuotetaan opasmateriaali, joka tutustuttaa työskentelyyn kumppanuusvanhempien ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden kanssa. Materiaali julkaistaan omassa ja muiden verkkopalveluissa (esim VL:n Hyvä Kysymys), oppaana, infografiikoina ja videoina.

Kartoituksia useamman oikeudellisen vanhemman tarpeesta, lapsenhuoltolain soveltamisesta ja kokemuksia hedelmöityshoidoista käytetään vaikuttamistyön materiaalien (policy paper, tiedotteet) tuottamisessa. Tuotetaan opas useamman vanhemman perheistä lastenvalvojille ja tuomioistuimille.

Tulokset

Kumppanuusvanhemmuutta harkitsevat saavat havainnollista ja konkreettista tietoa ja työkaluja kumppanuusvanhemmuudesta neuvottelemiseen ja sopimiseen.

Ammattilaiset tunnistavat kumppanuusvanhempien ja useamman vanhemman perheiden tarpeet ja erityistilanteet paremmin ja kykenevät tukemaan heitä eri elämäntilanteissa.

Kumppanuusvanhemmuutta koskevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämistyö perustuu tietoon ja kohdentuu oikein perheiden tarpeiden mukaisesti.

Mittarit

Laadulliset: kaikista tuotettavista tietomateriaaleista kerättävä palaute

Määrälliset: tuotettujen materiaalien lukumäärät ja jakelumäärät, verkkopalvelun kävijämäärät, sähköisten materiaalien latauskerrat, tehdyt kyselyt, kyselyillä tavoitetut

Kustannukset

- Videoiden ja infografiikoiden teettäminen 10 000/v
- Painatuskustannukset 3000/v
- Postitus lapsenvalvojille ja tuomioistuimille 2000 (vuonna 2023)

Tavoitekokonaisuus 6 – Palveluiden kehittäminen

Lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden tiedot ja osaaminen kumppanuusvanhempien kohtaamisesta ja perheiden haasteista, vahvuuksista ja haavoittuvuuksista kasvavat. Vaikutuksena kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevat ja kumppanuusvanhempien perheet saavat tarvitsemansa julkiset ja järjestöjen palvelut, jotka toteutetaan asialliseen tietoon perustuen ja tukien kumppanuusvanhempien lasten aseman ja hyvinvoinnin turvaamista.

Kohderyhmä

1. Lapsi- ja perheasioiden asiantuntijoina ja palveluntarjoajina toimivat järjestöt, joilla on motivaatiota oppia tuntemaan ja kohtaamaan kumppanuusvanhempien tilanteita aiempaa paremmin
2. Lasten ja perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset, ennen kaikkea perhe-, rakkaussuhde- ja eroneuvonta, lastenvalvojat, tuomioistuimet
3. Palveluiden kehittämishankkeet, päättäjät

Toiminta ja tuotokset

Hankkeen painopisteenä on perhettä suunnitteleville annettava ennakkovalmennus ja neuvonta. Muiden tahojen tarjoamien palveluiden kehittämistavoitteet on tässä vaiheessa pienempi prioriteetti. Joka tapauksessa resurssien puitteissa pyritään edistämään muidenkin organisaatioiden asiantuntemuksen lisääntymistä kumppanuusvanhemmuudesta. Tässä painopiste on läheisten, yhteistyökumppanina toimivien järjestöjen osaamisen kehittäminen niin, että tulevaisuudessa Sateenkaariperheet ry ei ole ainoa kumppanuusvanhempia neuvomaan pystyvä toimija. Erityisesti cisheterot ohjataan tulevaisuudessa muihin kuin Sateenkaariperheiden palveluihin.

- kumppanuusjärjestöjen työn kehittäminen ja koulutus (koulutukset, konsultointi, materiaalien ja viestinnän läpikäynti, fokusryhmätyöskentely)
- sateenkaarivähemmistöihin kuulumattomien kumppanuusvanhempien edelleen ohjauksen kehittäminen yhteistyökumppaneille ja julkisiin palveluihin
- lapsi- ja perhepalveluiden ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttaminen ja konsultointi resurssien mukaan, koulutusten aktiivinen tarjoaminen vain avainaloille
- osallistutaan asiantuntijapäiville

- tuotetaan tietomateriaaleja ammatillisen työn tueksi (ks tavoite 5)
- loppuseminaari pohjautuen hankkeen aikana opittuun
- yhdistyksen oman kumppanuusvanhemmuustyön vakinaistettavan mallin kehittäminen (pyritään vakinaistamaan yhden työntekijän panoksella hankkeen aikana testattu parhaiten toimiva ennakkovalmennus, henkilökohtainen neuvonta ja vertaistoiminta)

Tulokset

Kumppanuusvanhemmat, ennen kaikkea cisheterot, löytävät jatkossa tuki- ja vertaispalveluja myös hankkeen yhteistyökumppanien palveluista, jotka ovat sensitiivisiä ja inklusiivisia, ja perustuvat tietoon kumppanuusvanhempien tarpeista.

Lasten ja perheiden kanssa työskentelevillä on ammatillisia välineitä ja materiaalia kumppanuusvanhempien perheiden kohtaamiseen ja mahdollisuus saada konsultointiapua hankalissa tilanteissa.

Mittarit

Laadulliset: koulutuspalaute, tietomateriaaleista saatu palaute, perheiden palvelukokemukset tehtävien kyselyiden ja jäsenkyselyn (jota toinen vuosi) perusteella

Määrälliset: koulutukset, koulutetut, messuosallistumiset, jaetut materiaalit, sähköisten materiaalien latauskerrat, osallistutut kehittämishankkeet, tehdyt kyselyt, kyselyillä tavoitettut

Kustannukset

- Loppuseminaarin kustannukset 3000 (vuonna 2023)
- koulutusten matkakustannukset 1000/v

Tavoitekokonaisuus 7 – Viestintä ja vaikuttamistyö

Hankeessa tuotettu tieto tavoittaa olennaiset tahot (perheet, suunnittelijat, ammattilaiset, päättäjät, kumppanit). Toimintaan osallistuvat saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta ja palveluista. Tahattomasta lapsettomuudesta kärsivät kuulevat kumppanuusvanhemmuuden mahdollisuudesta. Kumppanuusvanhemmuutta suunnittelevat tuntevat hankkeen verkkopalvelun ja palvelut. Kumppanuusvanhempien ja heidän lastensa tarpeet ovat päättäjien, kehittäjien ja palveluntarjoajien tietoisuudessa.

Kohderyhmä

1. Lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet sateenkaari-ihmiset
2. Kumppanuusvanhemmuudesta kiinnostuneet cisheterot
3. Kaikki kumppanuusvanhempina toimivat
4. Yhteistyökumppanit, ammattilaiset, asiantuntijat, tutkijat, palveluiden kehittäjät, päättäjät
5. Kaikki muut kumppanuusvanhemmuudesta ilmiönä kiinnostuneet, suuri yleisö, media

Toiminta ja tuotokset

Luodaan viestintäsuunnitelmat (tavoitteet, keinot, ajoitus, kanavat):

1. verkkopalvelun ja muiden palveluiden viestintä ja markkinointi
2. kumppanuusvanhemmuuden tunnetuksi tekeminen julkisessa keskustelussa

3. vaikuttamisviestintä

Kehitetään verkkopalvelu, johon viedään kaikki hankkeessa tuotettava (ks tavoite 1)

- verkkopalvelu julkaistaan 2022, luodaan yhteinen ilme palvelulle ja koko hankkeelle
- julkaisun yhteydessä panostetaan tiedottamiseen (some, maksulliset ilmoitukset, flyerit, niiden levittäminen)

Viestinnän tapoja

- oma verkkopalvelu ja sosiaalisen median kanavat
- maksulliset ilmoitukset (sosiaalisessa) mediassa
- tiedotteita, kannanottoja, mielipidekirjoituksia, lausuntoja
- mediatyö: tarjotaan juttuideoita, haasteltavia
- koulutuskäynnit, seminaarit ja tapahtumat

Tiedotusmateriaalit hankkeesta ja verkkopalvelusta: esite, flyerit, somekuvat ja -videot

Viedään tietoa (tavoite 5) myös päättäjien tietoisuuteen ja pyritään vaikuttamaan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämiseen:

- Useamman vanhemman oikeudellinen tunnustaminen: verkostoituminen, julkinen keskustelu, tarpeiden kartoitus, agendan rakentaminen ja viestintä, tiedon tuottaminen, mediakampanja, puoluekokousaloitteet -> hallitusohjelma, lausunnot, yhteydet virkahenkilöihin, päättäjiin ja avustajiin
- Uuden lapsenhuoltolain toimeenpanon seuranta: oikeuskäytännön kehitys, kysely perheille uusien mahdollisuuksien käyttöönotosta, kyselyt ja koulutukset lastenvalvojille ja tuomioistuimille

Tulokset

Onnistuneen viestinnän tuloksena kohderyhmä tietää kumppanuusvanhemmuudesta, tuntee siihen liittyviä erityispiirteitä sekä osaa hakeutua mukaan hankkeen/yhdistyksen toimintaan ja palveluihin.

Onnistuneen vaikuttamisviestinnän tuloksena yhteiskunta tuntee kumppanuusvanhemmuuteen liittyviä tavoitteita ja ratkaisuehdotuksia ja ne myös otetaan huomioon esimerkiksi palveluiden ja lainsäädännön kehittämisessä. Perheitä kohtaavien ammattilaisten tieto kumppanuusvanhemmuudesta on vahvistunut.

Mittarit

- Viestinnän toimenpiteiden vaikutus osallistujamääriin
- Mediaosumat
- Tiedotteet, lausunnot, kannanotot (lkm, vaikutusarvio)
- Julkaistut esitteet, flyerit ja muut materiaalit (latausmäärät, palaute)
- Verkkosivukävijät
- Sosiaalisen median tilien seuraajat ja päivitykset
- Sähköposti- ja some-ryhmät (lkm, tavoitavuus, kirjo)
- Policy-paperit, selvitykset
- Verkostot, yhteydenotot ja keskustelut päättäjien ja virkahenkilöiden kanssa

Kustannukset

- palvelun mainosmateriaalit verkkoon (videot + kuvat) 5 000 (vuonna 2022)

- flyerin painatuskustannukset 3000 (vuonna 2022)
- flyerin postituskustannukset 2000 (vuonna 2022)
- ilmoituskulut 3000/v
- materiaalien taittokustannukset graafisen ilmeen mukaisiksi 3000/v

Arviointi ja seuranta

Seuranta ja arviointia tehdään suhteessa yllä mainittuihin mittareihin, toimintasuunnitelmiin ja strategiaan. Toiminnan suunnittelu perustuu aina tarvekartoitukseen, asiakaspalautteeseen, palvelukokemuskyselyihin ja toiminnan tuloksellisuusanalyysiin. Kaikista tapahtumista kerätään palaute ja osallistujatiedot. Yhteydenottojen aiheet tilastoidaan. Arvioinnin toimijoita ovat hallitus, yhteistyökumppanit, työntekijät, vapaaehtoiset, osallistujat.

Hankkeen arviointi suoritetaan hankkeen ja kumppanien omana työnä käyttäen hyväksi Sosten kehittämää Suunta-työkalua, jota yhdistys on menestyksellisesti käyttänyt edellisten hankkeidensa arvioinnissa.

Hankkeen aluksi hankkeen työntekijät ja ohjausryhmä täsmentävät Suunta-työkalun mukaiset onnistumisen kriteerit hankkeen osa-alueille. Hankkeen puolivälissä hankkeen ohjausryhmälle ja yhteistyökumppaneille tehdään hankkeen tavoitteiden saavuttamiseen liittyvä kysely, jonka avulla ohjausryhmä ja yhteistyökumppanit osallistuvat hankkeen tavoitteiden ja vaikutuksellisuuden arviointiin. Kysely muokataan hankkeen aluksi tehtyjen onnistumisen kriteerien arvioinnin pohjalle.

Hankkeen päättyessä suoritetaan uusi kysely. Hankkeen etenemistä seuraa yhdistyksen toiminnanjohtajan ja hallituksen lisäksi yhteistyökumppaneiden fokusryhmätyöskentely. Seurannan ja arvioinnin pohjalta kehitetään vakinaistettavaksi haettavan toiminnan sisällöt ja toimintatavat.

Resurssit

Kaksi työntekijää, joista toinen pyritään vakinaistamaan hankkeen jälkeen jatkamaan valmennus-, neuvonta- ja vertaistoimintaa.

Projektipäällikkö (kehittävä työ, toimenkuva päättyy kolmen vuoden jälkeen hankkeen päättyessä)

- Hankkeen kehittämistyön johtaminen
- Verkkopalvelun määrittely ja teettäminen
- Informaationsisältöjen tuottaminen
- Yhteistyökumppanien ja muun ammatillisen työn kehittäminen, konsultointi ja kouluttaminen
- Kyselyiden ja kartoitusten tekeminen
- Vaikuttamistyö
- Viestintätehtävät
- TES:in vaatavuusryhmä 6

Perhevalmentaja

- ennakkovalmennusten vetäminen
- henkilökohtainen neuvonta
- vertaistoiminnan koordinointi
- TES:in vaatavuusryhmä 5

Kustannukset

- palkat vr6 + vr5
- ylimääräiset henkilökulut 4000/v
- vuokratulot 2x400/kk=9600/v
- kalustohankinnat 2000 (2021)
- toimistokulut 5000/v (+ tietokoneet oheislaitteineen 3000 vuonna 2021)

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppanit ovat lapsi/perhejärjestöjä, joiden roolina on toimia oman erityisalansa asiantuntijana ja oppia kumppanuusvanhemmuuteen liittyvistä aiheista ja kypsyä hankkeen aikana tarjoamaan tukea kumppanuusvanhemmille, ennen kaikkea niille, jotka eivät kuulu sateenkaari-ihmisiin. Yhteistyökumppanit mahdollistavat henkilöstönsä kouluttamisen ja kehittävät omaa työtään ja viestintäänsä, että voivat tulevaisuudessa tukea myös kumppanuusvanhempina toimivia.

Yhteistyökumppanien roolia koskee tavoite 4

Kumppanit

- Ensi- ja turvakotien liitto - eroperhetyö, kahden kodin perheet
- MLL – Haluanko vanhemmaksi -hanke, jossa etsitään mahdollisuuksia lapsiperheellistyä monimuotoisissa elämäntilanteissa
- Väestöliitto – perheiden monimuotoisuuden painotus